

9. jul. 1846

FAKTA

Dato:

9. jul. 1846

Sidetæl:

Dagbog G, side 106-108

Dagbogens placering:

Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.

KKS19998

Trykt udgave:

Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
264-267; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 474-475

TRANSSKRIFTION

Amsterdam 9 July 46.

Jeg har atter været i Musæet¹. Der er et Billed af Terburg², som jeg næsten holder mere af, end Trompeteren i Haag, i det mindste er den unge Dame i hvidt Atlask med en smuk blond Nakke henrivende deilig. Jeg holder mere af ham end Dow, Mieris og Netcher³ troer jeg; det forekommer mig som Mezu og Terbourg ere smukkere i Behandlingen, de tre nævnte ere stundom, deres Fortræffelighed uforkrænket, lidt for glatte for rigtigt at behage mig.

Potter⁴: et lille halv forvadsket Billed med en Hyrde og Qvæg ved Solnedgang; man føler de lave Straalers skiftende Lys med lange Mellemlum, som ogsaa Luften med de røde Skyer er deilige. – I hans Billed: Orpheus spiller Dyrene sammen, er han kjendelig paa glat Iis, han stiller en fabelagtig Skabning som en Hest med Klove og eet Horn midt i Panden (forøvrigt •107• smukt malet) hen i Udkanten af Skoven hos en prægtig Hjort og Ulv, deilige Stammer o s v, som ogsaa Landskabet til venstre er meget smukt, men man føler ikke tydeligt Grunden hvorpaa Dyrene staae og Afstandene. Ganske snurrit, denne ellers saa bestemte, kundskabsrige Kunstner, der vel har seet og kjender hver Form han maler, fik ved første Øiekast her Lighed med vores ubestemte Gebauer⁵, jeg kom til at tænke paa ham. – Hans store Bjørnejagt kunde jeg neppe kjende ham igjen i, men det skal kun have faa Pletter, som ikke ere oversmurt af en kun alt for modig Restaurant. Hvad der meest behagede mig heri var maaske Hesten og Baggrunden. – Hans No 219 er et deiligt Billed. – Den Kunstner, som jeg her foran har anført under Navn af Berchhijde⁶ i Steengrachts Samling 4 July, kan jeg nu tænke maa være den herlige J van Heyden af hvem her er tre rare Billeder med smaa Figurer af v d Velde⁷. Alle forestille, som ogsaa Steengrachts, Partier af hollandske Byer med Canaler og Huse overskyggede af Træer. Steengrachts staaer nu tydeligt for mig: man seer Canalen i forkortning, en Baad lægger til Landingspladsen, en Trappe ud for en Gadedør. De have alle saa herligt Præget af disse smukke, venlige Gader, og have gjort mig stor Glæde. – Underinspecteuren kom hen til mig og gav sig i Tale •108• med mig; han var selv Dilettant og var ifærd med en Copi i Aquarel efter Berghem⁸. Han roste meget Dyrene og troede at see et nøie Kjendskab til Anatomi og Knokkelbygning; det Indtryk har aldrig Berghem gjort paa mig, et saadant Studium finder jeg kun hos Potter og maaske v der Velde, og det er langt mere det Totale, den glimrende Farve som hos Berghem henrykker mig. Dog skylder jeg at sige: at hans Ko og Æsel og Faar i naturlig Størrelse i Musæet i Haag var et deiligt og velstuderet Billed. Koens Hoved kom selve Potter maaske nær; det hængte lidt høit og i svagt Lys, men han havde fordærvet det med en stor nøgen Quindeligg Figur foran, den var tør og haard.

¹ Forgængeren for det senere Rijksmuseum, hvoraf de ældre malerier var udstillet i Trippenhuis.

² Gerard ter Borch (1617-1681). Maleriet er Rijksmuseum, Amsterdam, inv.nr. SK-A-404. Lundbye sammenligner med billedet i Mauritshuis, inv.nr. 176.

³ Gerrit Dou (1613-1675), Frans van Mieris (1635-1681) og Caspar Netscher (1639-1684).

⁴ Paulus Potter (1625-1654). Malerierne er Rijksmuseum, Amsterdam, inv.nr. SK-A-315, SK-A-317 og SK-A-316.

⁵ Christian David Gebauer (1777-1831), dansk dyremaler.

⁶ Job Adriaensz Berckheyde (1630-1693). Lundbye blander her de to kunstnere sammen.

⁷ Jan van der Heyden (1637-1712) og Adrian van de Velde (1636-1672). Malerierne er Rijksmuseum, Amsterdam, inv.nr. SK-C-143 samt formodentlig SK-A-153 og SK-A-154, omend Adrian van de Velde kun synes at have medvirket på førstnævnte.

⁸ Nicolaes Berchem (1620-1683).

Amsterdam 8 Julij 46.

Jeg her berigt det meget rige Musæum, her
haver stor Glæde af mange Ting der, men
især de: anergene og overmægtige osv.
Hvor seeres i den Klave, hvor Dyrerne findes.
Der ses i første Gang en Lov, et prægtigt
exemplar med en Hanne som under Brogsted
næsten alle bede.

Amsterdam 9 Julij 46.

Jeg har atter været i Musæet. Der er et Billed af
Terburg, som i næsten holdes mere af, end
Trompeteren i Klave, i det mindste er den
mange Dames i Misdet at lade med en smilende
blonde. Ikke mindre deilig. Jeg holdes
mere af hane end Daw, Miris og Notcher
træer i: det forekommer mig som Meyn
og Terburg ere smilende: B. handlinger,
s. for nævnte ere stundene, deres Fortælle
lighed i forkrævet, lidt for glatte for rig-
tigt at behage mig

Petter: et lille, hals forvædet Billed med en
Klynde og Grey ved Sælvogang; man
fæler de lave Strækeres strøfende. Lige med
lange Mellemrum, som ogsaa Luften end
de røde Skyer er deilige. - I haves
Billed: Onphæus spiller Dyrerne sammen,
er han kjendelig paa glat Pis, hane stiller
en fabelagtig Skabning som en klost med
Klæve og eet klorn midt i Pindes (forvædet)

smukt malet) Men: Udskanten af Skovene har en
praetig Hjort og Ulve, dirlige Stammer osv, som
ogaa Landskabet til venstre er meget smukt, men
man faar ikke tydeligt Grundene herpaa Sjæne
staae og Afstandene. Jauske somrigt, Sine eller
saa hestente, Kindske siges Kunstner, der vel har
seet og kjender hver Form han maaler, fik ved
første Bickast her Lighed med vores i hestente
Gebaener, og kom til at tænke paa ham. —

Klaus stens Bjørnejagt kunde og neppe kjende
ham igjennem, men det skal han have faaet
ter, som ikke var oversenslæst af en kinn alt
for smagig Restaurant. Hvad der meest behagede
mig heri var maaskee Kisten og Baggrunden.
— Klaus N: 219 er et dirligt Billed. —

Den Kunstner, som og her foran har udført
inder Naavn af Berchleijde i Steengraechts Sam-
ling 4 July, kan og nu tænke man være den
hørlige Johan Kleyden af hvem her er tre rare
Billeder med smaa figurer af v. d. Velde. Alle
forstille, som ogsaa Steengraechts, Partier af hol-
landske Byer med Canaler og Klæne overskippede
af Træer. Steengraechts staaer nu tydeligt for mig.
man ser Canalen i Forhertning, en Baad ligger
til Landingspladsen, en Træppe ned for en Gade der.
De have alle saa herligt Praet af sine smukke,
menlige Gader, og have givet mig stor Glæde.
Under inspecturen kom han til mig og gav mig: Tale

med mig; han er ellers Dilettant og uerfænd med en
Copi: Aguarer efter Bergheus. Han næste meget
Lynene og traede at see et nars Kjendskab til
Anatomi og Karakterbygning; det Indtryk har
allig Bergheus gjort paa mig, et saadant
Studium finder jeg kun hos Patter og maaske
v den Velde, og det er langt mere det Totale, den
glimrende Farve som hos Bergheus kenrykkes
mig. Og skjelder jeg at sige: at hans Kog, Orel
og Faar: naturlig Skerelse i Muscet: Maag
har et deligt og vel studeret Billed. Hans
Maad kom selv Patter maaske nær; det
konnte lidt hvidt og i saagt Lys, men han
kand. findt det med en stor rigtig Grund-
lig Figur foran, den var tor og haerd.

Amsterdam 10 Juli 46

Det er som den Glæde jeg har af kimot værker bliver
med hver Dag stærkere, og han vilke see mig mest
paa de delige Ting her i Muscet, og idag fik jeg
en Masse delige Raderinger af see af Bergheus
og Karel du Jardin, foruden nogle sunde
Stik efter Wilkie og Lancier. Disse sidste
interesserer de mig ogsaa, da jeg daved fik det
mest levende Begreb om disse to Kinstnere, at
hvem jeg end an aldig saa Arbejder. De glædede
mig meget, og jeg bliver der hos Dem, som
hos Verbackhoven et betydeligt "nær".